

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030

Maastopöytäkirja 2014

Rautalammin-Tervalamminvuoren tuulivoima-alue

Sisällysluettelo:

1. Johdanto	3
2. Lähtökohdat v. 2014 maastokäynnille:	4
3. Kunnittainen tarkastelu	5
3.1 Rautalampi, Suonenjoki	5

Kansikuvassa mustalla katkoviivalla on maakuntakaavatyön tuloksena osoitettava tuulivoima-alue. Maastopöytäkirjan muissa kuvituksissa tuulivoima-alue on esitetty siten, kuin se tarkastelun lähtötilanteessa on ollut 02/2014.

*Maaliskuussa 2015
Pohjois-Savon liitto*

MAASTOPÖYTÄKIRJA

1. Johdanto

Tämä maastopöytäkirja liittyy Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavan laadintaan ja siinä yhden potentiaalisen tuulivoima-alueen tarkasteluun. Varsinaisesti tuulivoimaky-symyksiin keskittyvä Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava on vahvistettu ympä-ristöministeriössä 15.1.2014. Nyt tarkasteltava oleva Rautalammin ja Suonenjoen ra-jalle sijoittuva Tervalamminvuoren alue on yksityisessä omistuksessa ja nousi pohdin-nan kohteeksi alkusyksystä 2013. Käsittelyä ei nähty mahdolliseksi kaupan maakun-takaavaluonnoksen yhteydessä, ja sittemmin selvitysten valmistuttua alkuvuodesta 2014 tehtiin alueelle maastokäynti.

Maastokäynti kohdistui Rautalammin Tervalamminvuoren alueelle ja sen lähiympäris-töön Suonenjoen puolelle.

Maastokäynnin tarkoituksena on saada yleiskuva alueen soveltuvuudesta tuulivoima-tuotantoon ja löytää yhteinen näkemys jatkotyöstä sekä sopia yhteisesti kaavaan esi-tettävän alueen rajauksesta. Maastokäynnin ja siihen liittyvän neuvonpidon tarkoituk-sena on myös silmällä pitäen kaavan tulevaa nähtävillä pitoa perehdyttää kuntien edustajat maakuntakaavan merkitykseen tuulivoimarakentamisessa sekä maakunta-kaavamerkinnän luonteeseen ja vaikutuksiin yksityisen maanomistajan näkökulmasta.

Mukana maastokäynnillä oli Pohjois-Savon liiton edustajan ohella kunnan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen edustus.

2. Lähtökohdat v. 2014 maastokäynnille:

Kaavan laadinnassa käytettävä työnjako, aikataulu

- Tervalamminvuoren soveltuvuutta tuulivoimarakentamiseen on tarkasteltu vuoden 2013 aikana NWE Sales Oy:n toimesta. Tuulivoimahankkeen alustava ympäristöselvitys valmistui alkuvuodesta 2014 ja hanketoimija teki 11.2.2014 Pohjois-Savon liittoon aloitteen Rautalammin Tervalamminvuoren tarkastelusta tuulivoima-alueena kaupan maakuntakaavaehdotuksessa.
- Ympäristöselvitys sisältää alustavan kuvauksen Tervalamminvuoren tuulivoimahankkeesta, tuulisuudesta, kuvauksen alueen maastosta, asutuksen sijainnista, kaavoitustilanteesta, linnustoon ja luonnonympäristöön liittyvät olemassa olevat tiedot, näkemä- ja melumallinnuksen, maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnin sekä arvion vaikutuksista lentoliikenteeseen ja tutkien toimintaan.
- Lähtökohtana on, että hanketoimija laatii / laadituttaa riittävät selvitykset maakuntakaavallisella tarkkuudella, jotta alueen tuulivoimapotentiaalisuutta voidaan tarkastella kesällä 2014 nähtävillä olevassa kaupan maakuntakaavaehdotuksessa.

Maakuntakaavan aikataulu, prosessi

- Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavaluonnos on ollut nähtävillä 10.11.-20.12.2013 ja kaavaehdotus kesän 2014 aikana.
- Kaavan laadintaa ohjaa aluerakennetyöryhmä, jossa on edustajat mm. ELY -keskuksesta, luonnonsuojelupiiristä, kauppakamarista, MTK:sta ja alueen kunnista.

Alueiden arvioinnissa käytettävät kriteerit

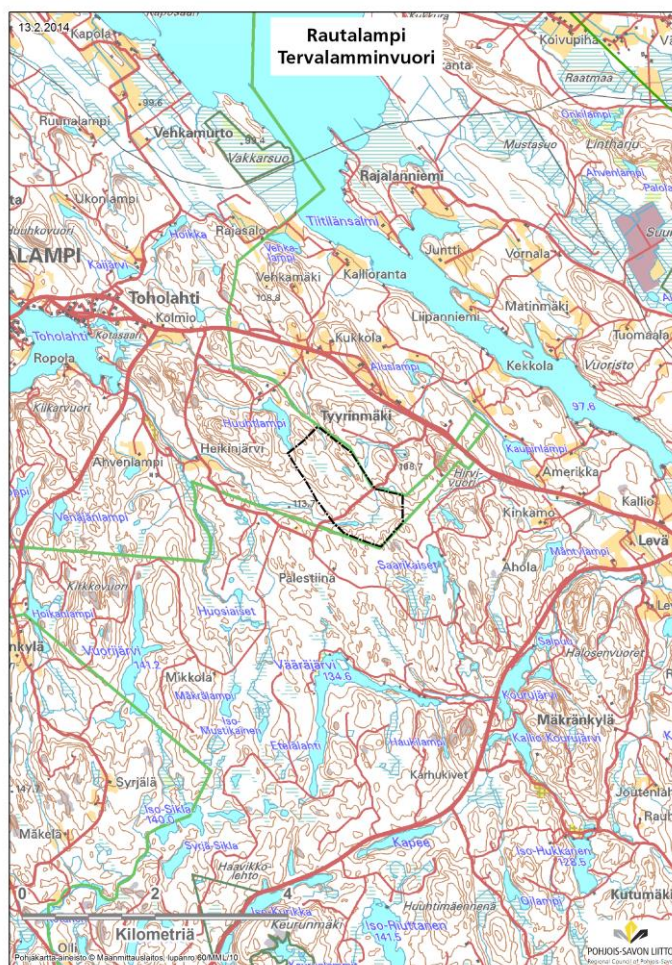
Maastokäynnillä tutustutaan potentiaalsiin alueisiin, arvioidaan niiden soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon, arvioitavia kriteerejä ovat:

- **kaavoitustilanne ja sisältö**
 - **rakennettu ympäristö**
 - **tiestö**
 - **maisemalliset vaikutukset**
 - **virkistysalueet ja reitistöt**
 - **matkailu**
 - **kulttuuriympäristö**
 - **ennakkotiedot luontoarvoista ja linnustosta**
 - **viestiliikenne**
 - **lentoliikenne**
-
- Maastokäynnin tarkoituksena on antaa asianosaisille mahdollisimman objektiivinen kuva alueen soveltuvuudesta, sen heikkouksista ja reunaehdoista.

Maastopöytäkirjan on laatinut suunnittelija Mikko Rummukainen.

3. Kunnittainen tarkastelu

3.1 Rautalampi, Suonenjoki

Tervalamminvuori 13.2.2014

Maastokäynnillä:

Risto Niemelä, Rautalammin kunta
Jarmo Karjalainen, Rautalammin kunnanhallitus
Antti Lammi, Pohjois-Savon ELY-keskus
Mikko Rummukainen, Pohjois-Savon liitto

Alueen sijainti ja ominaisuudet

Tervalamminvuoren alue sijaitsee Rautalammin kunnan itäosassa Suomen ja Venäjän välisellä rajalla, noin seitsemän kilometriä Rautalammin keskustasta kaakkoon. Alue on valtaosaltaan hoidettua talousmetsää ja kokonaispinta-ala on n. 140 ha. Teoriassa alueelle olisi mahdollista sijoittaa kuusi 3-5 MW:n tuulivoimalaa. Tuuliatlaksen (2,5 x 2,5 km ruutukoko) mukaan alueen vuotuinen keskimääräinen tuulennopeus 100 metrin korkeudella on 6,00 – 6,39 m/s. Tarkemalla ruutukoolla tarkasteltuna keskituulennopeus 140 m korkeudella vaihtelee 6,69 – 7,25 m/s.

Teemakartta: Tilanne maastokäynnille lähdetessä.

Kaavoitustilanne

Alueelle ei ole laadittu yleis- tai asemakaavoja.

Vahvistetussa Pohjois-Savon maakuntakaavakaavassa 2030 alueelle tai sen läheisyyteen on osoitettu seuraavia merkintöjä:

Sähkönsiirtolinja 110 kV, kulkee alueen pohjoispuolelta noin 5 km etäisyydellä, päävesijohdolinja, kt 69:n varrella, ohjeellinen retkeilyreitti alueen eteläpuolitse, pohjavesialue, pv1 652 alueen länsipuolella, SL 564 Saarikainen (etäisyyttä noin 500 m), ea2 201 Heikinjärven moottorirata (etäisyyttä n. 2 km), Itä-Länsi kehittämisvyöhyke, Virkistys- ja matkailuvyöhyke.

Ympäristöministeriön 15.1.2014 vahvistamassa Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu merkintöjä, mutta seudullista tuulivoimarakentamista ohjaava kaavana se sisältää periaatteen, jossa Rautalammin reitin alueella Kolun kanavalle saakka edellytetään teollisen mittakaavan tuulivoimapuistojen suunnittelussa maakuntakaavallista tarkastelua, kun tuulipuiston koko ylittää kolme tuulivoimalaa.

Maakuntakaavamerkinnot eivät muodosta estettä tuulivoima-alueen jatkosuunnittelulle.

Rakennettu ympäristö

Lähin asutus on tuulivoima-alueen luoteis- ja pohjoispuolella, noin 1 km etäisyydellä. Kirpulanlammen rannalla on vaatimaton kämpä ja Saarikaiset -lammen rannalla on Metsäntutkimuslaitoksen kesäkäytössä oleva opetustila. Alueen läheisyydessä on myös kaksi satunnaisessa kesäkäytössä olevaa pientilaa.

Kuva: Heikinjärventien risteys alueen eteläpuolella, matkaa Tervalamminvuoren tarkasteltavalle alueelle n. 1 km.

Tiestö

Alueella on tiheähkö metsäautotieverkosto. Lähin yleinen tie on alueen pohjoispuolitse noin 1 km:n etäisyydellä kulkeva kantatie 69.

Maisemalliset vaikutukset

Alueen ympäristö on maastomuodoiltaan epätasaista, mikä puuston lisäksi rajoittaa näkyyttä, korkeuserot alueella ovat noin 50 m.

Kulttuuriympäristö

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai kulttuurimaisemaa. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat 3,5 km päähän sijoittuva Rautalammin suurtilat / Ropola ja 7,5 km etäisyydellä sijaitseva Saahkarin - Myhinpään maisematie.

Linnusto

Alueen läheisyyteen ei sijoitu IBA- tai FINIBA -alueita.

Virkistysalueet ja reitistöt

Maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen retkeilyreitti tuulivoima-alueen eteläpuolitse.

Suojelu- ja Natura-alueet

Lähin luonnonsuojelualue, SL 31.564 Saarikainen, sijaitsee noin 500 m etäisyydellä. Natura-alueelle vt9:n varteen (Kurkivuori – Rimminluhta) on etäisyyttä noin 2,5 km.

Elinkeinoelämä ja erityisesti matkailu

Alueella ei ole matkailullista merkitystä, mutta se on osa maakuntakaavan laajempaa Konneveden-Rautalammin-Suonenjoen virkistys- ja matkailuvyöhykettä, jonka kehittämisessä alueen kuntien on hyvä tehdä yhteistyötä. Konneveden-Rautalammin tulevaan kansallispuistoon, Kalajanvuorelle on matkaa noin 13 km.

Lentoturvallisuus

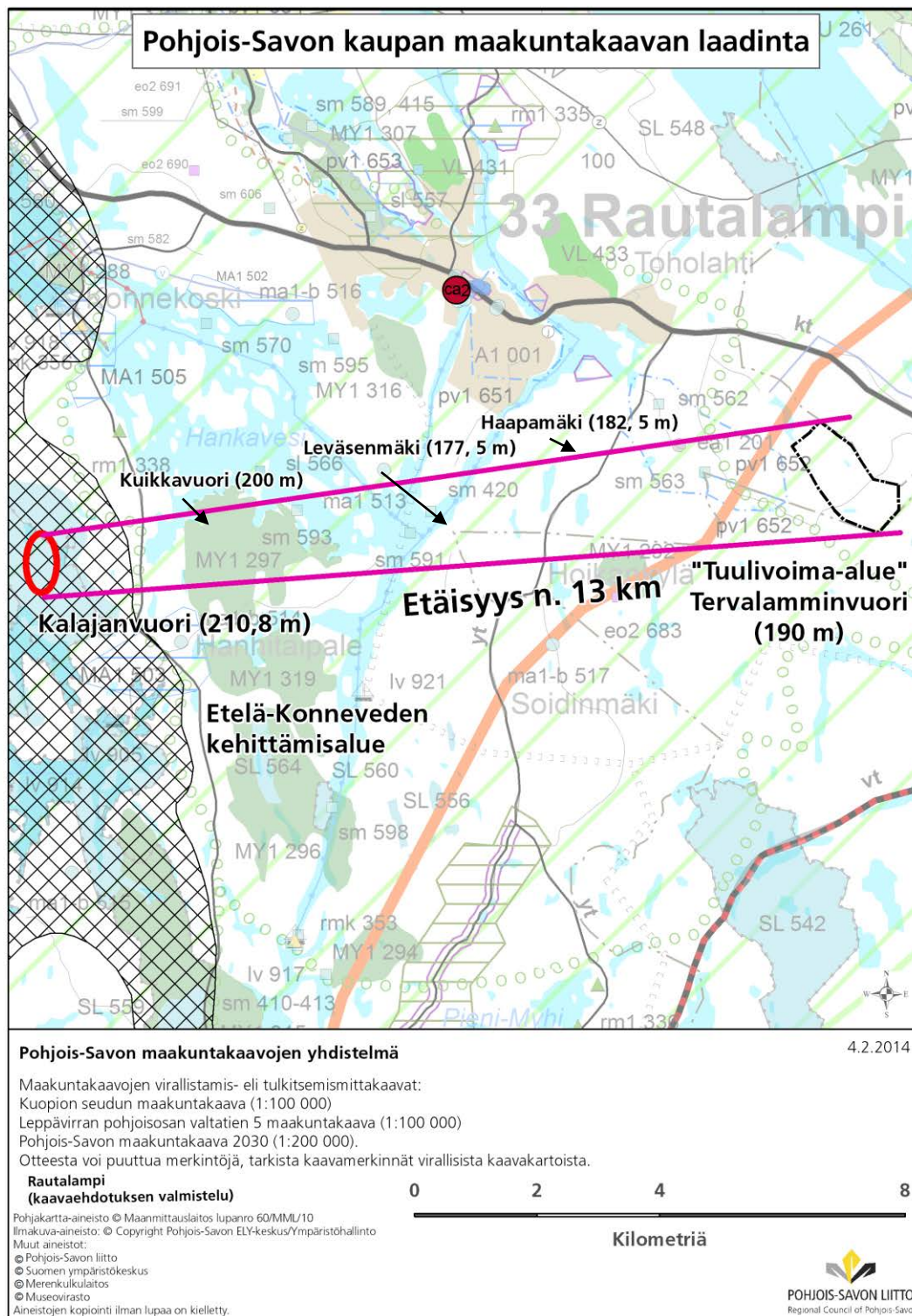
Lentoliikenne ei asettane rajoituksia tuulivoimapuiston toteuttamiselle, sillä alue ei sijaitse minkään lentoaseman lentoesterajoitusalueella. Alueen etäisyys Ilmatieteenlaitoksen Kuopion Oinosenmäen säätutkaan on myös riittävä, noin 36 km.

Sähköverkko

Alueen pohjoispuolitse, noin 5 km:n etäisyydellä kulkee 110 kV:n voimalinja. Alueen liittäminen sähköverkkoon edellyttää liityntää 110 kV:n verkkoon.

Johtopäätökset:

Esitetään aluetta jatkoselvittelyn kohteeksi.

Teemakartta: Tervalamminvuoren alue sijoittuu suoraan Kalajanvuoren itäpuolelle, noin 13 km etäisyydelle. Kohteiden väliin sijoittuu useita vastaavan korkuisia mäkialueita.

